

POSUDEK
vedoucího bakalářské práce

Jméno studenta: **Daniel Vondra**
Název diplomové práce: **Role psychotropních látek**
..... **ve spiritualitě**
..... **v nových náboženských hnutích**
Vedoucí práce: **Doc. PhDr. Zdeněk Vojtíšek, Th. D.**
Termín odevzdání posudku: **3. 9. 2012**

Téma, cíl, metoda a stavba práce

Téma práce považuji za velmi atraktivní a vhodné pro religionistu, který je schopen odborného přesahu do antropologie a psychologie náboženství a alespoň zběžného nahlédnutí do dalších oborů. První konzultace se studentem Danielem Vondrou dávaly naději, že student může toto náročné téma na bakalářské úrovni zvládnout. Další konzultace kvůli nedostatku času bohužel nenásledovaly. Možná i proto se studentovi nepodařilo dosáhnout cíle, který si stanovil. Zdá se mi, že asi vyčerpal síly a čas na dlouhých odbočkách, které jsou z hlediska cíle postradatelné, a nedošel tak k žádnému přesvědčivému závěru. Jeho výzkumná otázka „Jakou roli hrají psychotropní látky ve spiritualitě?“ (str. 9) tak zůstala bohužel nezodpovězena. Jeho práce končí velmi náhle, bez splnění slibu, který učinil ještě na str. 42 („Pak se zaměřím na techniky a metody objevené západní civilizací.“), a bez skutečného závěru.

Student si patrně neujasnil metodu, jejíž pomocí chtěl svého cíle dosáhnout. Užitečně se sice zamyslel nad zdroji informací o psychotropních látkách (ve 2. kapitole), ale nesdělil ani, co přesně bude zkoumat (a tedy co vlastně myslí onou „rolí“) ani jakým způsobem bude své bádání provádět. Tato neujasněnost se samozřejmě odráží na stavbě práce: práci vnímám spíše jako souhrn samostatných pojednání, u nichž není zcela jasné, jakým způsobem a proč na sebe navazují a jak přispívají ke snaze dosáhnout stanoveného cíle.

Věcný obsah a přínos

Začátek bakalářské práce (3. kapitola) přitom vypadá nadějně v tom, že se student pokusil vymezit, co se rozumí pojmem „psychotropní látky“. Velmi zajímavá a odhalující studentův intelektuální potenciál je 5. kapitola o pojmech (nazvaná nepřilíživě „Etymologie“). Mezi těmito kapitolami je ale vsunut exkurs do oboru adiktologie, který se mi jeví jako zcela zbytečný z hlediska cíle studentovy práce a který je psán jazykem na hranici srozumitelnosti. Podobně zbytečně rozbíhavé je pojednání o spiritualitě (6. kapitola). Otázku, zda výtažek tohoto pojednání (studentovo pojetí spirituality jako mapy pro orientaci ve světě - str. 26) je odpovídající a užitečný, není možné zodpovědět, protože student s touto metaforou už dále nepracuje. Podkapitola „psychedelická spiritualita“ je vzhledem k cíli práce příliš stručná (ač obsahuje zajímavé vhledy) a vzbuzuje otázku, zda je možné se s tak náročným tématem, které si student vybral, vyrovnat bez četby Huxleyho, Learyho, Alperta (ve studentově bibliografii tato jména chybějí) a alespoň některého z dalších populárních a česky vydávaných autorů.

Kapitola „Set a Setting“ se studentovi rozpadá do série tvrzení a příběhů, jejichž zdroje ani neuvádí (str. 32) a jejichž celkový smysl mi uniká. Následující kapitola je nejrozsáhlejší v celé práci a pojednává – podle mého názoru – docela zbytečně vzhledem k cíli práce o vztahu různých společností v lidských dějinách k psychotropním látkám (je nazvána poněkud matoucím způsobem „Historie psychotropních látek“). Vyznívá jako zanícená apologie psychotropních látek a kritika protekcionistického postoje společnosti vůči nim. Téma patří zase spí-

še do oboru adiktologie; tomuto oboru nerozumím, ale laicky se mi tato kapitola zdá příliš jednostranná a zatížená nadšenectvím, které do odborné práce nepatří. Škoda, že se student nechal se vlákat do pasti společenské kritiky, která překračuje jím deklarovaný záměr bakalářské práce. Devátá kapitola obsahuje pojednání o peyotlu a ayahuasce a poskytuje naději, že se práce zase vrátí ke svému směru a dostane se k jádru problematiky. Tato kapitola ale náhle končí a následuje pouze Závěr, který ovšem studentovo bádání nijak neshrnuje.

Studentu Vondrovi bych ovšem velmi křivdil, kdybych výslovně neuvedl, že v práci nacházím řadu velmi bystrých pozorování a výstižných formulací. Někdy je ale shazuje autorův apelativní, až kazatelský tón (str. 29 či 55), který do odborné práce nepatří. Studentovi se nedaří rozlišovat odborné práce (Eliade, Vitebsky a další) od beletrie a psychedelických apologií: např. postavit proti sobě Eliadeho a McKennu (v pozn. 55) bez komentáře je poněkud problematické. I to je patrně důsledek nepřilíš promyšlené metodologie.

Forma práce

Způsob odkazů na zdroje vykazuje několik nedostatků. Především chybějí bibliografické údaje u internetových zdrojů (URL a datum downloadu nestačí; články mají své autory a své názvy, jsou součástí určitých prezentací, byly vytvořeny v určité době apod.), nejméně jedna poznámka (40) je v tomto smyslu zcela zavádějící. V oddílu „webové adresy“ v bibliografii nenacházím žádný smysl. U některých poznámek (11, 15) není jasné, ke kterému ze jmenovaných autorů student váže přímou citaci, někde chybějí stránkové číslice (21). Jak je zmíněno výše, některá místa (např. právě zmíněná str. 32) odkazy na zdroje zcela postrádají. Slabé je anglické resumé.

Diplomová práce obsahuje těžko přijatelné množství chyb v interpunkci, a dokonce nečekané pravopisné chyby v případech vyjádření shody podmětu s přísudkem; naproti tomu počet překlepů bych považoval za ještě únosný.

Celkové hodnocení

Bakalářská práce studenta Daniela Vondry není podle mého názoru připravena k obhajobě. Na její pořádné promyšlení, odstranění nepotřebného a dokončení nutného student potřebuje ještě čas. Moje hodnocení nemůže být jiné než stupněm „neprospěl“.

Zdeněk Vojtíšek